Publicatieblad
van de Europese Unie

NL
L-serie

2025/2164

28.10.2025

UITVOERINGSBESLUIT (EU) 2025/2164 VAN DE COMMISSIE

van 27 oktober 2025

tot wijziging van Uitvoeringsbesluit (EU) 2015/1505 wat betreft de versie van de norm waarop het gemeenschappelijke model voor de vertrouwenslijsten is gebaseerd

DE EUROPESE COMMISSIE,

Gezien het verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,

Gezien Verordening (EU) nr. 910/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 23 juli 2014 betreffende elektronische identificatie en vertrouwensdiensten voor elektronische transacties in de interne markt en tot intrekking van Richtlijn 1999/93/EG ([1]), en met name artikel 22, lid 5,

Overwegende hetgeen volgt:

(1) Vertrouwenslijsten als bedoeld in artikel 22, lid 1, van Verordening (EU) nr. 910/2014 zijn essentieel voor het opbouwen van vertrouwen tussen marktdeelnemers, aangezien zij een validering mogelijk maken van de gekwalificeerde status van de verleners van vertrouwensdiensten en van de vertrouwensdiensten die zij verlenen. Gekwalificeerde verleners van vertrouwensdiensten mogen derhalve slechts beginnen met het verlenen van een gekwalificeerde vertrouwensdienst nadat de status “gekwalificeerd” is opgenomen in de vertrouwenslijsten.

(2) Bij Uitvoeringsbesluit (EU) 2015/1505 van de Commissie ([2]) zijn technische specificaties en formaten met betrekking tot vertrouwenslijsten vastgesteld. Deze specificaties en formaten maken gebruik van de specificaties en vereisten van standaard ETSI TS 119 612 versie 2.1.1.

(3) Verordening (EU) nr. 910/2014 is bij Verordening (EU) 2024/1183 van het Europees Parlement en de Raad ([3]) gewijzigd door de invoering van nieuwe gekwalificeerde vertrouwensdiensten, namelijk het beheer van gekwalificeerde middelen voor het op afstand aanmaken van elektronische handtekeningen, het beheer van gekwalificeerde middelen voor het op afstand aanmaken van elektronische zegels, de afgifte van gekwalificeerde elektronische attestering van attributen, de verlening van gekwalificeerde elektronische archiveringsdiensten en de registratie van elektronische gegevens in een gekwalificeerd elektronisch register. Norm ETSI TS 119 612 is bijgewerkt naar versie 2.4.1 en bevat nu specificaties waarmee de status van die nieuwe gekwalificeerde vertrouwensdiensten in vertrouwenslijsten kan worden opgenomen en aangegeven. In de bijgewerkte versie 2.4.1 zijn ook de specificaties gewijzigd voor het formaat van de handtekeningen of zegels die de lidstaten moeten gebruiken om hun nationale vertrouwenslijsten te ondertekenen of te verzegelen.

(4) Daarom moet Uitvoeringsbesluit (EU) 2015/1505 van de Commissie worden gewijzigd om de verwijzing naar norm ETSI TS 119 612 bij te werken naar de nieuwere versie 2.4.1. Als gevolg van deze wijziging zijn ook bepaalde aanvullende wijzigingen van dat uitvoeringsbesluit vereist. Ten eerste moet de informatie waarnaar in de vertrouwenslijsten moet worden verwezen met betrekking tot de interpretatie van de inhoud van dergelijke lijsten, worden verduidelijkt om vertrouwende partijen in staat te stellen de informatie in de vertrouwenslijsten te interpreteren. Ten tweede moeten de specificaties met betrekking tot het aanmaken van de elektronische handtekeningen of zegels die op de vertrouwenslijsten moeten worden toegepast, worden aangepast om bepaalde bekende en gemelde kwetsbaarheden te voorkomen.

(5) Om ervoor te zorgen dat de vertrouwende partijen voldoende tijd hebben om zich aan de specificaties in de bijlage aan te passen, moet de toepassing van dit besluit worden uitgesteld.

([1]) PB L 257 van 28.8.2014, blz. 73, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2014/910/oj.

([2]) Uitvoeringsbesluit (EU) 2015/1505 van de Commissie van 8 september 2015 tot vaststelling van de technische specificaties en formaten van vertrouwenslijsten overeenkomstig artikel 22, lid 5, van Verordening (EU) nr. 910/2014 van het Europees Parlement en de Raad betreffende elektronische identificatie en vertrouwensdiensten voor elektronische transacties in de interne markt (PB L 235 van 9.9.2015, blz. 26, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2015/1505/oj).

([3]) Verordening (EU) 2024/1183 van het Europees Parlement en de Raad van 11 april 2024 tot wijziging van Verordening (EU) nr. 910/2014, wat betreft de vaststelling van het Europees kader voor digitale identiteit (PB L, 2024/1183, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1183/oj).

(6) Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad ([4]) en, in voorkomend geval, Richtlijn 2002/58/EG van het Europees Parlement en de Raad ([5]) zijn van toepassing op alle activiteiten betreffende de verwerking van alle persoonsgegevens krachtens dit besluit.

(7) Overeenkomstig artikel 42, lid 1, van Verordening (EU) 2018/1725 van het Europees Parlement en de Raad ([6]) is de Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming geraadpleegd, en op 8 augustus 2025 heeft deze een advies ([7]) uitgebracht.

(8) De in dit besluit vervatte maatregelen zijn in overeenstemming met het advies van het bij artikel 48 van Verordening (EU) nr. 910/2014 ingestelde comité,

HEEFT HET VOLGENDE BESLUIT VASTGESTELD:

Artikel 1

Bijlage I bij Uitvoeringsbesluit (EU) 2015/1505 wordt gewijzigd overeenkomstig de bijlage bij dit besluit.

Artikel 2

Dit besluit treedt in werking op de twintigste dag na die van de bekendmaking ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

Dit uitvoeringsbesluit is van toepassing met ingang van 29 april 2026.

Gedaan te Brussel, 27 oktober 2025.

Voor de Commissie
De voorzitter
Ursula VON DER LEYEN

([4]) Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming) (PB L 119 van 4.5.2016, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj).

([5]) Richtlijn 2002/58/EG van het Europees Parlement en de Raad van 12 juli 2002 betreffende de verwerking van persoonsgegevens en de bescherming van de persoonlijke levenssfeer in de sector elektronische communicatie (richtlijn betreffende privacy en elektronische communicatie) (PB L 201 van 31.7.2002, blz. 37, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2002/58/oj).

([6]) Verordening (EU) 2018/1725 van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door de instellingen, organen en instanties van de Unie en betreffende het vrije verkeer van die gegevens, en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 45/2001 en Besluit nr. 1247/2002/EG (PB L 295 van 21.11.2018, blz. 39, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1725/oj).

([7]) EDPS Formal comments on the draft Implementing Decision amending Implementing Decision EU 2015/1505 as regards the version of the standard on which the common template of the trusted lists is based (Formele opmerkingen van de Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming over het concept met betrekking tot de versie van de norm waarop het gemeenschappelijke model voor de vertrouwenslijsten is gebaseerd) | Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming.

BIJLAGE

Bijlage I bij Uitvoeringsbesluit (EU) 2015/1505 wordt als volgt gewijzigd:

1) In hoofdstuk II wordt de eerste alinea vervangen door:
"De onderhavige specificaties zijn gebaseerd op de specificaties en vereisten in ETSI TS 119 612 versie 2.4.1 (hierna "ETSI TS 119 612" genoemd).".

2) In hoofdstuk II wordt de afdeling onder de titel "Type regeling/publiek/regelgeving (clausule 5.3.9)" vervangen door:

"**Type regeling/publiek/regelgeving (clausule 5.3.9)**

Dit veld moet verplicht worden gebruikt en moet voldoen aan de specificaties van clausule 5.3.9 van ETSI TS 119 612.

Dit veld mag alleen URI's in Brits Engels bevatten.

Dit veld moet minstens twee URI's bevatten:

1) een URI die voor alle vertrouwenslijsten van de lidstaten gemeenschappelijk is en die leidt naar een beschrijvende tekst die van toepassing is op alle vertrouwenslijsten, als volgt:

   — URI: http://uri.etsi.org/TrstSvc/TrustedList/schemerules/EUcommon

   — Beschrijvende tekst:

"A. ***Participation in a scheme***

Each Member State must create a trusted list including information related to the qualified trust service providers that are under supervision, together with information related to the qualified trust services they provide, in accordance with the relevant provisions laid down in Regulation (EU) No 910/2014.

The present implementation of such trusted lists is also to be referred to in the list of links (pointers) towards each Member State's trusted list, compiled by the European Commission.

B. ***Policy/rules for the assessment of the listed services***

Member States must supervise qualified trust service providers established in the territory of the designating Member State as laid down in Chapter III of Regulation (EU) No 910/2014 to ensure that those qualified trust service providers and the qualified trust services they provide meet the requirements laid down in that Regulation.

The trusted lists of Member States include, as a minimum, information specified in Articles 1 and 2 of Implementing Decision (EU) 2015/1505.

The trusted lists include both current and historical information about the status of listed trust services.

Each Member State's trusted list must provide information on the national supervisory scheme and, where applicable, national approval, including through accreditation scheme(s) under which the trust service providers and the trust services they provide are listed.

C. ***Interpretation of the trusted list***

The general user guidelines for applications, services or products relying on a trusted list published in accordance with Regulation (EU) No 910/2014 are as follows:

C.1 ***Qualified status of a trust service***

The qualified status of a trust service is indicated by the combination of:

— the "Service type identifier" ("Sti") value in a service entry;

— where applicable, the presence of one of the following values in all the fields "additionalServiceInformation extension" in the service entry:

   — "http://uri.etsi.org/TrstSvc/TrustedList/SvcInfoExt/ForeSignatures": further specifying the "Sti" identified service as being provided for electronic signatures;

   — "http://uri.etsi.org/TrstSvc/TrustedList/SvcInfoExt/ForeSeals": further specifying the "Sti" identified service as being provided for electronic seals; or

— "http://uri.etsi.org/TrstSvc/TrustedList/SvcInfoExt/ForWebSiteAuthentication": further specifying the "Sti" identified service as being provided for website authentication; and

— the status according to the "Service current status" field value as from the date indicated in the "Current status starting date and time".

Historical information about such a qualified status is similarly provided when applicable.

C.1.1 ***Service status under Regulation (EU) No 910/2014***

Including and after 1 July 2016 (UTC+2), the value of the "Service current status" field used by the Supervisory Body designated in a Member State to indicate that a trust service entry is representing a qualified trust service is the URI "http://uri.etsi.org/TrstSvc/TrustedList/Svcstatus/granted".

C.1.2 ***Service status under Directive 1999/93/EC***

Strictly before 1 July 2016 (UTC+2), the value of the "Service current status" field used by the Supervisory Body designated in a Member State to indicate that a trust service entry is representing a certification-service-provider issuing qualified certificates is one of the following URIs:

— "http://uri.etsi.org/TrstSvc/TrustedList/Svcstatus/undersupervision";

— "http://uri.etsi.org/TrstSvc/TrustedList/Svcstatus/supervisionincessation"; or

— "http://uri.etsi.org/TrstSvc/TrustedList/Svcstatus/accredited".

C.2 ***Qualified status of a certificate***

Regarding qualified trust service providers issuing qualified certificates for electronic signatures, for electronic seals and/or for website authentication, a "CA/QC" "Service type identifier" ("Sti") entry indicates that any end-entity certificate issued by or under the CA represented by the CA's public key and CA's name (both CA data to be considered as trust anchor input) present in the "Service digital identifier" ("Sdi"), is or was a qualified certificate (QC) at a certain date and time provided that the trust service entry indicates a granted qualified status (see clause C.1) and that the below requirements are met with reference to that date and time.

C.2.1 ***Default rules***

C.2.1.1 *Certificate status standardised rule*

The end-entity certificate contains the ETSI standardised QcStatements extension as specified in standard ETSI EN 319 412-5 with the following requirements:

— the id-etsi-qcs-QcCompliance (urn:oid:0.4.0.1862.1.1) QcStatement is present; and

— where present, the id-etsi-qcs-QcType (urn:oid:0.4.0.1862.1.6) QcStatement contains exactly one of the following values:

  — the id-etsi-qct-esign (urn:oid:0.4.0.1862.6.1) ETSI defined QC type identifier;

  — the id-etsi-qct-eseal (urn:oid:0.4.0.1862.6.2) ETSI defined QC type identifier; or

  — the id-etsi-qct-web (urn:oid:0.4.0.1862.6.3) ETSI defined QC type identifier.

Optionally, the id-etsi-qct-QcSSCD (urn:oid:0.4.0.1862.4) QcStatement may be present.

C.2.1.2 *Certificate status under Directive 1999/93/EC*

Restricted to the context of Directive 1999/93/EC and as a legacy alternative to the above standardised rule, the end-entity certificate contains:

— the ETSI standardised QcStatements extension (as specified in ETSI EN 319 412-5) with the id-etsi-qcs-QcCompliance (urn:oid:0.4.0.1862.1.1) QcStatement being present;

— the legacy QCP+ (urn:oid:0.4.0.1456.1.1) ETSI defined certificate policy OID; or

— the legacy QCP (urn:oid:0.4.0.1456.1.2) ETSI defined certificate policy OID.

C.2.2 ***Additional rules: Presence of Qualifications Extension***

If "Sie" "Qualifications Extension" information as specified in clause 5.5.9.2 of standard ETSI TS 119 612 is present, then in addition to the above default rules, those certificates that are identified through the use of "Sie" "Qualifications Extension" information must be considered according to the associated qualifiers. Those qualifiers are used when necessary to compensate for a lack of standardised machine processable information in the corresponding certificate content. They are not to be used to compensate for a lack of machine processable information in certificates issued after 1 July 2016 where that lack would result in a non-compliance with Annex I, III or IV of Regulation (EU) No 910/2014. However, they can be used to provide further machine processable information when the information provided in the certificate, while compliant with the Regulation, does not align with the above default interpretation rules. Where used, they provide additional information regarding:

— their qualified status:

  — "QCStatement" ("http://uri.etsi.org/TrstSvc/TrustedList/SvcInfoExt/QCStatement") meaning the identified certificates are qualified under Directive 1999/93/EC or under Regulation (EU) No 910/2014; or

  — "NotQualified" ("http://uri.etsi.org/TrstSvc/TrustedList/SvcInfoExt/NotQualified") meaning the identified certificates are not to be considered as qualified.

— the nature of their qualification:

  — "QCForESig" ("http://uri.etsi.org/TrstSvc/TrustedList/SvcInfoExt/QCForESig") meaning the identified certificates, when claimed or stated as qualified, are qualified certificates for electronic signature under Regulation (EU) No 910/2014;

  — "QCForESeal" ("http://uri.etsi.org/TrstSvc/TrustedList/SvcInfoExt/QCForESeal") meaning the identified certificates, when claimed or stated as qualified, are qualified certificates for electronic seal under Regulation (EU) No 910/2014; or

  — "QCForWSA" ("http://uri.etsi.org/TrstSvc/TrustedList/SvcInfoExt/QCForWSA") meaning the identified certificates, when claimed or stated as qualified, are qualified certificates for website authentication under Regulation (EU) No 910/2014.

— whether or not the private key resides in a qualified signature or qualified seal creation device (QSCD) and the nature thereof:

  — "QCWithQSCD" ("http://uri.etsi.org/TrstSvc/TrustedList/SvcInfoExt/QCWithQSCD") meaning the identified certificates, when claimed or stated as qualified, have their private key residing in a QSCD;

  — "QCNoQSCD" ("http://uri.etsi.org/TrstSvc/TrustedList/SvcInfoExt/QCNoQSCD") meaning the identified certificates, when claimed or stated as qualified, have not their private key residing in a QSCD;

  — "QCQSCDStatusAsInCert" ("http://uri.etsi.org/TrstSvc/TrustedList/SvcInfoExt/QCQSCDStatusAsInCert") meaning the identified certificates, when claimed or stated as qualified, do contain proper machine processable information about whether or not their private key is residing in a QSCD; or

  — "QCQSCDManagedOnBehalf" ("http://uri.etsi.org/TrstSvc/TrustedList/SvcInfoExt/QCQSCDManagedOnBehalf") meaning the identified certificates, when they are claimed or stated as qualified, have their private key is residing in a QSCD for which the generation and management of that private key is done by a qualified TSP on behalf of the entity whose identity is certified in the certificate;

Restricted to the context of certificates issued under Directive 1999/93/EC, the following qualifiers are defined and provide additional information regarding:

— whether or not the private key resides in a secure signature creation device (SSCD):

  — "QCWithSSCD" ("http://uri.etsi.org/TrstSvc/TrustedList/SvcInfoExt/QCWithSSCD") meaning the identified certificates, when claimed or stated as qualified, have their private key residing in an SSCD;

  — "QCNoSSCD" ("http://uri.etsi.org/TrstSvc/TrustedList/SvcInfoExt/QCNoSSCD") meaning the identified certificates, when claimed or stated as qualified, do not have their private key residing in an SSCD; or

  — "QCSSCDStatusAsInCert" ("http://uri.etsi.org/TrstSvc/TrustedList/SvcInfoExt/QCSSCDStatusAsInCert") meaning the identified certificates, when claimed or stated as qualified, do contain proper machine processable information about whether or not their private key is residing in an SSCD.

— the issuance to a Legal Person:

  — "QCForLegalPerson" ("http://uri.etsi.org/TrstSvc/TrustedList/SvcInfoExt/QCForLegalPerson") meaning the identified certificates, when claimed or stated as qualified, are issued to a Legal Person under Directive 1999/93/EC.

Note: The information provided in the trusted list is to be considered as accurate meaning that the certificate is not to be considered as qualified if the end-entity certificate does not follow any of the default rules defined above, and:

  — if no "Sie" "Qualifications Extension" information is present for the trust anchor CA/QC corresponding service entry to qualify the certificate with a "QCStatement" qualifier, or

  — a "Sie" "Qualifications Extension" information is present for the trust anchor CA/QC corresponding service entry to qualify the certificate with a "NotQualified" qualifier.

C.3 ***Trust anchors***

"Service digital identifiers" are to be used as Trust Anchors in the context of validating electronic signatures or seals for which signer's or seal creator's certificate is to be validated against information in the trusted list, hence only the public key and the associated subject name are needed as Trust Anchor information. When more than one certificate represents the public key identifying the service, they are to be considered as Trust Anchor certificates conveying identical information with regard to the information strictly required as Trust Anchor information.

C.4 ***General rule for the interpretation of trust service entries***

The general rule for interpretation of any "Sti" type entry, possibly further specified through a "Sie" "additionalServiceInformation", not corresponding to qualified trust services is that, for that "Sti" identified service type, and possibly in combination with a "Sie" "additionalServiceInformation" URI, the listed service named according to the "Service name" field value and uniquely identified by the "Service digital identity" field value has the current approval status according to the "Service current status" field value as from the date indicated in the "Current status starting date and time".

Specific interpretation rules for any additional information with regard to a listed service (e.g. "Service information extensions" field) may be found, when applicable, in the Member State specific URI as part of the present "Scheme type/community/rules" field.

Please refer to the implementing acts adopted pursuant to Article 22(5) of Regulation (EU) No 910/2014 for further details on the specifications of the fields of the Member States' trusted lists.".

2) een specifieke URI voor de vertrouwenslijst van elke lidstaat, die leidt naar een beschrijvende tekst die van toepassing is op de vertrouwenslijst van deze lidstaat:

a) http://uri.etsi.org/TrstSvc/TrustedList/schemerules/CC where CC = the ISO 3166-1 ([1]) alpha-2 Country Code die is gebruikt in het veld "Grondgebied van de regeling" (clausule 5.3.10):

— gebruikers kunnen hier de lidstaatspecifieke beleidslijnen/regels vinden die worden gebruikt voor de beoordeling van de diensten op de lijst, overeenkomstig het toezichtsysteem en, indien van toepassing, de goedkeuringsregeling van de lidstaat;

— gebruikers kunnen hier een lidstaatspecifieke beschrijving vinden over hoe de inhoud van de vertrouwenslijst kan worden gebruikt en geïnterpreteerd met betrekking tot de in de lijst opgenomen niet-gekwalificeerde en/of nationaal gedefinieerde vertrouwensdiensten. Dit kan worden gebruikt om een mogelijke onderverdeling aan te duiden in het nationale goedkeuringssysteem voor CDV's/VDV's die geen KC's afgeven, en om uit te leggen hoe de velden "URI met definitie van de dienst onder de regeling" (clausule 5.5.6) en "Uitbreiding dienstinformatie" (clausule 5.5.9) daartoe worden gebruikt.

b) Lidstaten kunnen bijkomende URI's definiëren en gebruiken, vertrekkende vanuit de bovenvermelde lidstaatspecifieke URI (d.w.z. URI's die worden gedefinieerd vanuit deze hiërarchische, specifieke URI).".

3) In hoofdstuk II wordt na de afdeling onder de titel "Huidige status van de dienst (clausule 5.5.4)" de volgende afdeling toegevoegd:

"**Het handtekeningelement (clausule B.1), algemeen (clausule B.1.0)**

Deze clausule moet verplicht worden gebruikt en moet voldoen aan de specificaties van clausule B.1.0 van ETSI TS 119 612, waarbij punt 2 wordt vervangen door:

"2) Its ds:SignedInfo element shall contain a ds:Reference element with the URI attribute set to an empty string (i.e. URI=""), so as to refer to the entire document. This ds:Reference element shall satisfy the following requirements:

a) It shall contain only one ds:Transforms element;

b) This ds:Transforms element shall contain two ds:Transform elements. The first one will be one whose Algorithm attribute indicates the enveloped transformation with the value: "http://www.w3.org/2000/09/xmldsig#enveloped-signature". The second one will be one whose Algorithm attribute instructs to perform the exclusive canonicalization "http://www.w3.org/2001/10/xml-exc-c14n#}"."."

([1]) ISO 3166-1:2006: "Codes voor de weergave van landnamen en hun onderverdelingen — Deel 1: landcodes".